

1938. JANUÁR 2. HETE.

Olvasmánytárgyalás**IV. OSZTÁLY.**

A tanítás anyaga: Az egri csillagok c. olv. tárgyalása.
(Gárdonyi G.)

Nevelési cél: Hazádnak rendületlenül...

Kapcsolás: Beszéd- és értelemgyakorlat — Magyar hősök a török harcokban.

Szemléltetés: Képszemléltetés: Az egri hősök.

Vázlat.

- I. Előkészítés. a) Számonkérés. A drégelyi hős, Losonczy István c. olvasmányok tartalmának felújítása.
 - b) Áthajlás az olvasmány tárgyára. Míg azonban Temesvár s Drégely vára kapitányuk hősi önfeláldozása dacára is török kézre jutott, volt egy vára hazánkban, amely bevehetetlen maradt, mert védőinek hazaszeretete legyőzte a tízszeres ellenséget is!
 - c) Célkitűzés.
 - II. Tárgyalás. a) Gárdonyi Géza bemutatása. (1863-ban született Agárdon. Előbb falusi tanító volt, később irodalommal foglalkozott csak. Szép elbeszéléseiben kitűnően rajzolta meg a magyar népet. Különösen szép Eger ostromáról írott műve: Az egri csillagok.) (Arcképének szemléltetése.)
 - b) Az olvasmányhoz szükséges előkészítés. A török megindul Eger ellen, amelyet Dobó István és Mekcsey István vár-nagyok védelmeztek alig kétezer vitézzel. De Dobó és vitéz várvédő népe megesküdt: Nem adjuk fel a várat!
 - c) Az olvasmány bemutatása.
 - d) Az olvasmány által keltett élmény megbeszélése.
 - e) Az olvasmány gondolatsoportonként való olvasása és tárgyalása.
 1. A török felszólítja Dobót a vár átadására.
 2. 1552 október 14-én az utolsó nagy ostrom.
 3. Az őrség leborul és imádkozik: Miatyánk, Isten...
 4. A vitézek elkeseredett erővel védik a várat.
 5. A török feltör a bástyán: az asszonyok is közbelépnek.
 6. A török rémülten menekül a falakról.
 7. A török megszökött a vár alól. A vár meg volt mentve!
 - f) Elmélyítés. Az egriek hálás szívvel köszönték meg a jó Isten segítségét.
- A vár védelmében hétszáz hős esett el. De együtt élnek ők egy szólás-mondásban, amit érteni fog mindenki, míg magyar lesz a földön. Hogyha valakit nagyon meg akar-

nak dicsérni, ezt mondják: „Kivívta az egri nevet!” Hazádnak rendületlenül...

III. Összefoglalás. Az olvasmány tartalmának összefüggő elmondatása.

A szemléltetésre kitett kép (a vár ostroma) megtekintése és megbeszélése.

1938. JANUÁR 2. HETE.

Számolás és mérés

IV. OSZTALY.

A tanítás anyaga: Hogyan mérjük a lapokat?

Nevelési cél: A pontos mérési készség kifejlesztése.

Szemléltetés: A tanterem padlója.

Vázlat.

I. Előkészítés. a) Számonkérés. A téglalap fogalmának felújítása. A kocka egy lapjának megmérése: négyzet. A négyzet és téglalap összehasonlítása. A hosszúságmértékek ismételése.

b) Célkitűzés: Mekkora a padló területe? Hogyan számítjuk ezt ki?

II. T á r g y a l á s. a) Eszméltetés. Súlyt csak súllyal, hosszúságot csak hosszúsággal, területet csak — területtal mérhetünk.

b) A területmérték egysége olyan négyzet, amelynek minden oldala 1 m. (Felrajzolása a táblára.) Jele = m^2

Ezzel azonban még nem tudjuk megmérni tantermünk padlójának területét, mert nem tehető rá pontosan az a terület, valami kimarad!

Mi van a méterben? 10 dm. Ha ennek a négyzetnek minden oldala 10 dm, hány négyzetdeciméter lesz ebben a négyzetben, amelynek minden oldala 1 m? Táblai rajz: a négyzetméternek négyzetdeciméterekké való felosztása. Ugyanakkor a tanulók a padlón rajzolnak ki pontosan egy négyzetmétert s azt osszák fel négyzetdeciméterekre. (Igy haladunk a négyzetcentiméter, majd a négyzetmilliméterre.)

Felírjuk tehát:

$$1 \text{ m}^2 = 100 \text{ dm}^2 \quad (\text{Jele} = \text{dm}^2)$$

$$1 \text{ dm}^2 = 100 \text{ cm}^2 \quad (\text{Jele} = \text{cm}^2)$$

$$1 \text{ cm}^2 = 100 \text{ mm}^2 \quad (\text{Jele} = \text{mm}^2)$$

Nagyobb terület mérésére még nagyobb területet használunk.

Ezek:

$$100 \text{ m}^2 = 1 \text{ ár} \quad (\text{Szemléltetése az udvaron}) \quad (\text{Jele} = \text{á})$$

$$100 \text{ ár} = 1 \text{ hektár} \quad (\text{Jele: } 1 \text{ ha})$$

$$100 \text{ hektár} = 1 \text{ négyzetkilométer} \quad (\text{km}^2)$$